

Långbågens nedgång och fall

Utvecklingen på Europas slagfält 1485-1603

Henry VII och slaget vid Bosworth Field 1485

*"Fight Gentlemen of England, fight
good yeomen. Draw archers, draw
your arrows to the head."*

William Shakespeare,
"Richard III".

Långbågens nedgång

- Vid Bosworth Field 1485 har bägge sidor långbågar. Men dessa kompletterades av dånet från eldhandvapen och kanoner.
- Ätten Tudors inträde på den engelska tronen signalerade långbågens sista tid. Efter Elizabeth I:s död 1603 försvann vapnet från engelska arméns rullor.
- Men långbågens nedgång och stundande avskaffande sågs sällan som självklar utan var föremål för militär debatt under många och långa decennier.

Engelska staten och långbågarna under 1500-talet

- Den engelska staten fortsatte under hela 1500-talet kämpa för att behålla långbågen som krigsvapen, exempelvis via lagstiftning.
- Medborgarna skulle fortsätta öva bågskytte på fritiden. 1471 förbjöds tärningsspel, fotboll och brädspel.
- När Henrik VIII kom till makten 1509 fortsatte ansträngningarna för att tvinga engelsmän att öva militärt bågskytte.
- Bild från ca 1520 visar kungen skjuta långbåge.

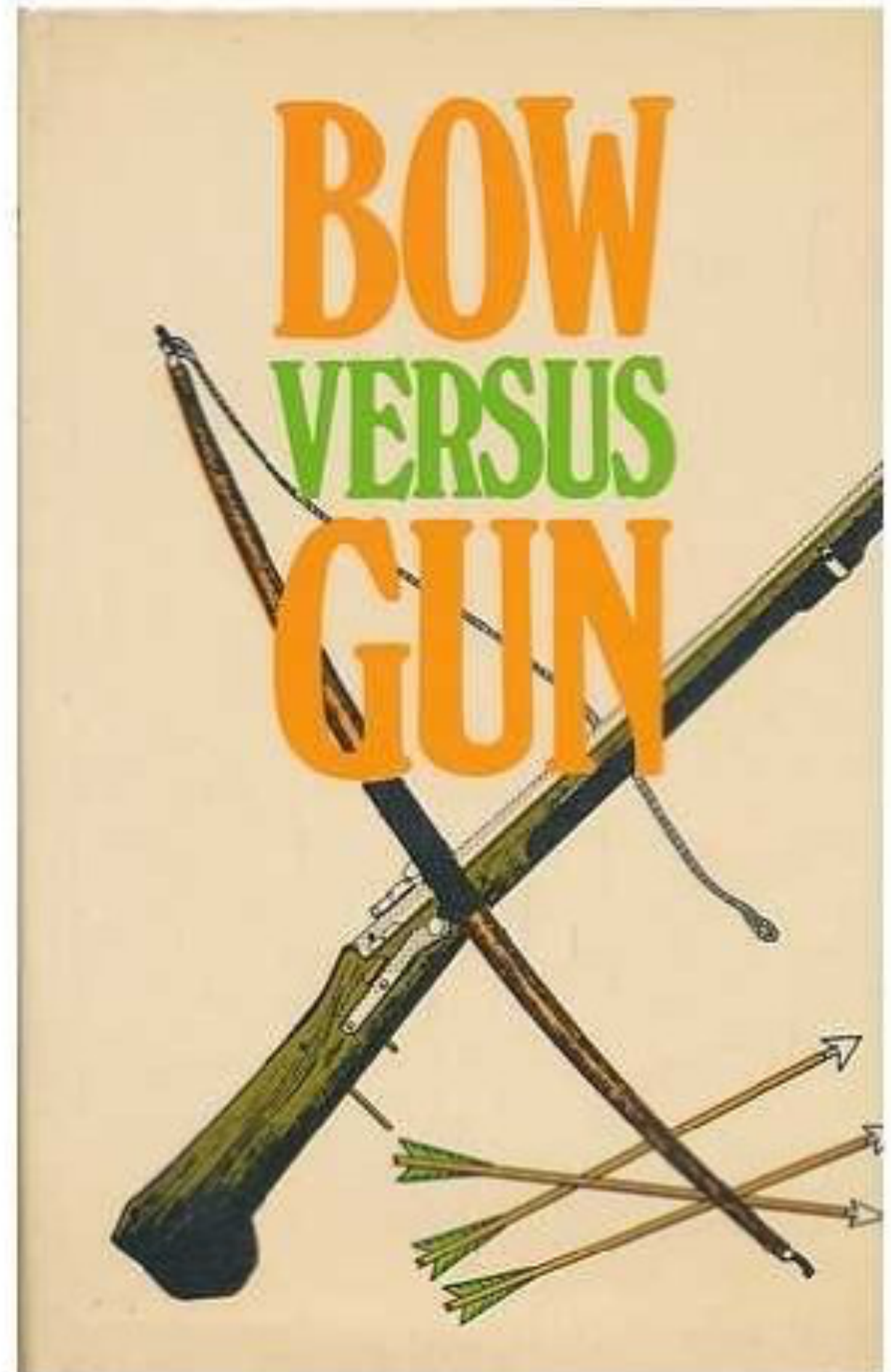
Motståndet mot långbågen

- Motståndet mot långbågen i engelska armén under 1500-talet kom från delar av den militära eliten.
- Bågskyttet tappade lockelse. Den engelska långbågeskytten var inte längre en källa till stolthet. För vissa eliter till och med en pinsamhet.
- Regioner började vägra utbilda bågskyttar. Dorset menade att "the harquebuz are of better accompt". Inspiration från kontinental krigföring.

Hårdför debatt

- Militära eliter debatterade under hela 1500-talet värdet (eller värdelösheten) hos långbågen.
- "A briefe treatise, to prooue the necessitie and excellence of the vse of archerie" (1596) utgavs med finansiellt stöd av Londons bågmakare och pilmakare. Stora kommersiella intressen på spel.
- Sir Humphrey Barwick ett exempel på hög militär som ansåg långbågen "irrelevant i den moderna krigföringen". Hans text i nyutgåva 1976.

Argument

Långbågar

- Långbågen skjuter längre. Musköten ansågs ha en skottvidd på 100 meter (pistol 30 meter), medan långbågen var effektiv uppemot 300 meter.
- Långbågen sköt fortare, men exakt hur mycket fortare var utsatt för hård debatt.
- Pekade på långbågens ärorika historia.

Eldhandvapen.

- Långbågar går sönder, hävdade motståndarna.
- Långbågar tillhör det förflutna (en motståndare hånades som en "King Harry Captain").
- Långbågar kan få fortsätta existera i armén, men enbart som sekundärt vapen eller understödsvapen.

Långbågen försvann, men inte helt.

- Långbågen fortsätter existera i det engelska militära tänkandet även efter 1603, som i förslaget ang "The Double Armed Man" (1625).
- Kolonister i Amerika beväpnas fortlöpande med långbågar (1622 skickas 400 långbågar till Virginia).
- Milis i London beväpnas med långbågar, existerar så sent som 1648. Övar på Finsbury Fields. Individer fortsätter beväpna sig med långbåge och vapnet används exempelvis för att sända meddelanden.

*The Double-armed Man, By the New Invention :
Briefly shewing some famous Exploits achieved by our British Bowmen.
With severall Portraiture, proper for the Pike and Bow.
By W. N. Ascher.*

Printed for J. Grismond, at the signe of the Gun in Pauls Alley. 1625.

Det sista slaget 1688

År 1688 sker slaget vid Maol Ruadh (Mulroy or Maoile Ruaidh) mellan klaner i Skottland. Anses av många som sista gången långbågen användes organiserat i strid.

Arvet efter långbågen

- Långbågens försvinnande som krigsvapen sammanfaller med dess uppgång som fritidsnöje.
- Diskussionen har dock fortsatt om huruvida långbågen förblev överlägsna eldhandvapnen långt in på 1800-talet.
- Långbågens nackdel förblev att den krävde mycket mer utbildning än muskötan. Samt att pilar tog mycket mer möda att tillverka, jämfört med att gjuta kulor.
- Bågar fortsätter dock existera än idag inom specialförband. Men då med helt andra bågar än engelsk långbåge.

Tack!

